

La mbađ gwadā nasar dan gwadā sakwidī (TWB) kungiya la kob bewo valet valata hang tala mog thlina tamoko mbidat gwad' tahang, nda kungiyaha sakwidūnda mog thlina kabga kob bewo an duniya sma.

GOL TA MBAD GWADA WATIVA MARANANTA TALA MBAD GWADA

WATIVA 1

WATIVAHÀ MBAĐ GWADA NDA NDUDUKAHINI

Ne mbađ gwad' ne?

Dada ta mbađ gwadāna nedē ta virngaft gwadā kwaralo an gwadā luwa sakwidī dan gwadā luwa sakwidī.

Iringaha Mbađ gwadha

Dobo ko ngawa: Mbad' t gwadā vita kakidā dada kor gwad' kor gwadā. Dada ta mbađ gwadā thladata harza taghva t dada kor t gwadā, vindo, nda guleng kudukini, gu kwarat inunda kwara dadini. Nane da mog ka thlina nded' ko ngawa.

Maghan maghan: Varngaft gwadā vita kor dadin t gwadā. Nanana t mogal nda ina maga nasar kabga thlinini.

Varngaft gwadā tanighantalo: Mađtina vindalo an gwadā luwa sakwidī virata varngafta dan gwadā luwa sakwidī.

Varngaft gwadān thlimang wato wisawisa: Dadat kor t gwadā tsuhurata ko thladata tabga tala nda dadat sint kort gwadā maghan maghan gu varng t gwadūnda kordē, ‘wisa wisa’, tara jagha dan thlimanga tang.

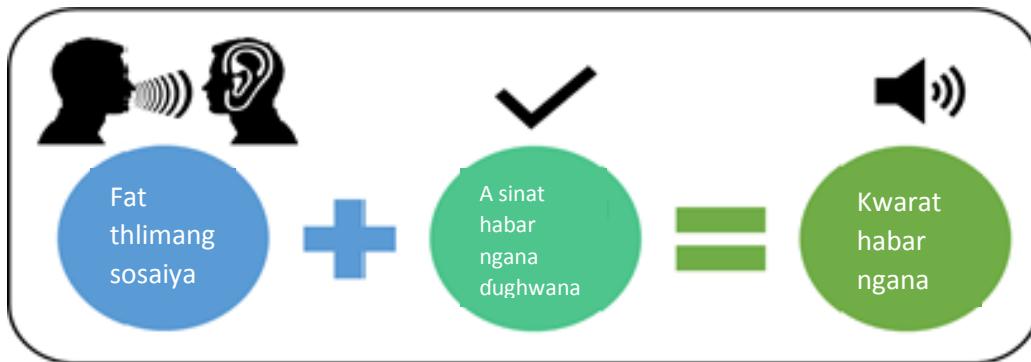
Varngaft gwadāna dūghwana kaħavata gol da milafta. Daba tana inaha kwaral na da mbakadā sinanta mak kak da varngaft gwadā.

Kaħavata k sirta mogagħa

K kaħavata mak sirta mogaghna, avajat habar ped'nda guka sinantana:

- Inunda kwaralo
- Inahunda dūmdūma an gwad̊ngane nda inunda kordē
- Ko kada da inaha hula dē ko milaft gwadha
- Inunda kaħaka da mog ka thlina amndiġa
- Lahunda da sinadāta

Vita fuđa fuđaka thlinagha

Tuhla kidat thlinagha

- Kulata nda ghangagha
- Spat ghangagha
- Kor gwađ'ndunda sakwidî vita bla thina ngane

Vita dōwka k sinat habar kada tana gwadħhana ko ndidat kag la varngaqta gwađa wato TWB vala tala mog thlina tamok an northeast Nigeria, visit our website ko akusat: nigeria@translatorswithoutborders.org

Vindata nda sangap tana takardana na kabga thlina magal pla lan EU la tamoko (ECHO) ta wativa IOM, lan UN la mog thlina la kusa ina, nda lan UK la tamok avla gomnatiya UK. Inuda kwaral mana kor gwađ'nana hal da kal wo, ko t mbet wative, ko gwađ'unda kwaralo ha da kusat ndona la kungiyi nasar wo wato European Union, ko inunda kwaralo dolebe da sihant tinunda dōw gomnatiya UK k mog wo. European Commission nda gomnatiya UK na hipatang be da mogal thina ndinunda mana vindahanawo.

Thlina la varngaft gwada (TWB) kungiya kob bewo t tamaka la mog thlina tamoko Ndala tob t luwa, nda laha kungiyaha sakwidī mog thlina kol riba duniya sma.

HIKIMA VARNGAFT GWADA ANG LA MILAFT GWADA

WATIVA 2

FATA NDA GWADAHUNDA 'DUM'DUMA

E mbitsataka k vindo vita t milaftaka t gwada. Afa thlimang dughwana anga ko mbet gwada, da milafte mak ko mbet gwad kwaralo. A vinda kuded kudedda tinunda dowka dughwana da tamakadata:

- Avinda tinahunda t dadini, man li ziro, bigo, fiti, nda sarti
- Afha tinahunda bla an gwad ngana
- An pida bigo an toba ina kwaralo nda ina da korlo
- Kwarantaka t dada kor gwada ka thladatade k milafta mak gwada e mbitsataka
- Usida sidaghva dughwana nda amidat makonagha nda afa thlimang tina mogal malwa
- Afa tinunda vindaka dughwana

Inunda dowlo nda inunda kol dowlo

Mogo	Ha mog wo
Kwara gwada ndunda tanga	E kwarantaka "S/ ka gede".
Dusakaka vita da kor ka gwada, nda dadat kort gwada.	E kwarataka ina dow ngudufagha.
Vita sinankawo ka ndid ka.	E tsastaka t gwada.
Ko mbet gwad kwara kana guka midanata tahang sosaiya.	E mbakataka, avathla ko mbidataka tina kwara dadini.

Sinantina moglo fata dughwana nda gwadahunda kada dughwana vita ta milaftal gwada.

Kajuwa mak milaft gwada, an sinana inahunda nda gwadha na ndau da girgira ina nufade, man:

- Lahunda ko dow kazu hipa utaka " wative" javat biga higa, ama wativa lata dan toba gayuka inahana da sangat dughwanuka njuka gargire.
- " Mulunta" gol da thlahat mog t laifi an kamp kor gwada gol da tsufut ghang nda kariha, anga dadundat ta viz thlaha zut hipa uzinha, wato kanana mulunta taghan ngiyaunta, gayuta nda bajuta.
E kwarantal gwadahunda kol dughwana, kort gwadahunda dekw dekwa jaghakina sakwidí avla la sakwidí mann"SEA" kag lasakwida ghiva imiya, ko ngwaghwa taghan kor na Rina Gayuku nda Bajuku

Gwada mew na gargira mandunda:

- Ghene mewe
- Wativa dob Dadambang
- Vuku nda boba dadat kor gwada

MBADA DA TABGA TSAKALATAL TAKARDAHA KA SINANTA MAK GWADHA NDA INAHUNDA BLA KORIN MAK

- TWB multilingual glossaries for the CCCM, MHPSS, Protection, and Housing, Land and Property sectors and COVID-19 <https://glossaries.translatorswb.org/Nigeria/>
- Lahunda t mog thlina t thlebe sinat gwada luwa
- Gwadahunda trata an takarda
- Malmaha makaranta an bogo
- La luwa mann amgham nda laha Barthlathla malwa sinat gwada luwaha

Inahunda da mogal thlina ndede

Da jove maka inunda anga mbaka sinat gwadaha thlina ahdina:

<https://unterm.un.org/UNTERM/portal/welcome>

<https://www.proz.com/search/>

<http://termcoord.eu/>

<http://www.2lingual.com/>

<https://www.linguee.com/>

<http://context.reverso.net/translation/>

Vita dowka mbaka sinat habar kag la milaft gwada wato TWB ta valt tamoko anga la mog thilna tamoko an northeast Nigeria, visit our website or contact: nigeria@translatorswithoutborders.org

Nana vinda nana nja kabga tlina pla EU la tamoko (ECHO) ta wativa IOM, lan UN la mog thilna la mbughuta, nda UK avla la tamoko avla gomnatiya UK. Inunda kwaral mana vinda na haya bolwo, ko mbet wative, ko inunda kwaral mana vinda dole da kusat inunda dōw gomnatiya UK mogo. Lan European Commission nda gomnatiya UK hipa tang be da kor namagal thina ndana habarnawo.

Thlina la milaft gwada dan gwada sakwidiwato (TWB) ina kob bewo thlina tamok tala t mog thlina tamokya mbiđa gwad'tahang, nda kungiyaha sakwidunda kol mog thlina kobo an duniya sma.

MILAFT GWADA WATIVINI ANGA LA MBADT GWADA

TIP 3

INAHUNDA DUGHWANA ANGA LAHA TA MBA'D GWADA

Inunda dōwal k mog mana sartnana gol da kwarat inahunda dughwana nda gol da mog thlina ndede an mbad gwada.

Lahunda sinaftana dughwana mahang nda sinat daidaiya mbad'gwada da tamaka tundha java tinahunda dōwlo nda valata. Vita gwayu gaya gwadahunda difunlo, ha inarha da jovluwo.

Ne gwad' dōwmuwat dughwanuka gwadi?

1. Laha sinaft t mog na dughwana.
2. Vita mbambidal t gwad' dughwana da tamaka tund kusa tinunda dōwlo nda valata.
3. Vita gwayu gaya gwada difunlo, ha inarha da jovluwo. Inahunda dōwal dughwana da tamaka tundna nahange:

- 1. DOKAHA THINA:** La milaft gwadà nda la mbađ gwadà t mog thlina tabga tala man ndunda kwara dokaha tang nda guleng daidaiya nda la mog thlina undha nda E ZUTAKA T HIPI wativaha dokaha.
- 2. SINAT TINA DUGHWANA:** klaft thlina da magata dughwana an gwadha luwunda sinanhang sosaiya javahang tabbat tsogħlo nda takardahatang.
- 3. HA GARGIRWO:** Anja kol mog girgiri har kidalt gwadà antoba la la tsogħal mahang nda kombet undu ta mbađ gwadà vita ta mbidäl gwadà.
- 4. DAIDAIYA:** Maga thlina ndinunda sinanka an puðuka nadaku minunda vindalo nda gwadha.
- 5. GOL DA MOG THLINAHA:** Hhang da, vitat mog hang thlina milaft gwadà ko mbađt gwadà, maga thlina man li viz thlaha, faftund t wative, ko valt sawari.
- 6. MBAKA GLUKA THILNAGHA:** Guka mbakat gluka dughwanuka thlinagha nda virata sinnata.
- 7. KAK DA TAMAKA TUND TABGA THILNAGHA:** An vila daraja nda a tamaka la mog kini thlina ndahang tabga thlina.
- 8. DIFUNTA:** E kwarantakat habarunda javaka tabga thilnagha ko dābat wativunda daidaiya kwaralo saidai vita haha gwadaha sakwid dole se kwaralo kak kor mol tina difunlo.

Vita dōwka k javat habar kada tana ina vindal na ko kasinata kag la mbađt gwadà watoTWB kagahang tamok la tamok tundu an northeast Nigeria, visit our website or contact: nigeria@translatorswithoutborders.org

Klap tana takardana na sai tawativa thlina pla lan EU t kofini t mog thlina tamoko (ECHO) ta wativa IOM, lan UN kungiya la mog thlina la kusa ina, nda guleng la tamoko lan UK aid avla gomnatiya UK. Inunda kwaral mana kor gwadħanana hal da kalwo, ko mbet wative, da kusa daidaiya ndinunda dōw lan European Union, ko da ina kwaral ngana da kusa tinunda dōw gomnatiya UK k mogo. La kungiya European Commission nda gomnatiya UK hipatang be mog thlina ndana vinadal habarhanawo.

La mbidt gwada nasara dan gwada sidì (TWB) na lat tsuhuran ghangini ya nda tamok t gwada nda mbidt gwada ma lan thlina tamokt undunda kusa ina kabga ina faravata malwa, nda la tsuhura ghangatan t tamokt undu an duniya sma.

INAHUNDA DOWLO KABGA MBID T GWADA DAN GWADA SIDÌ

TIP 4

SANANT LA THLINA TAMOK T UNDUNDA KUSA INA KABGA FARAGHVA INA TABGA SIDÌ NDA INAHUNDA DA BLA AVLA TANG

La mbidt gwad'a guhang sananta nda yardat t dokokiya la thlina tamok t undu, inaha dughwana ma la thlina tamok t undu, dokokiya la thlina tamok t undu an duniya nda dokokiya la pist t hipa undu.

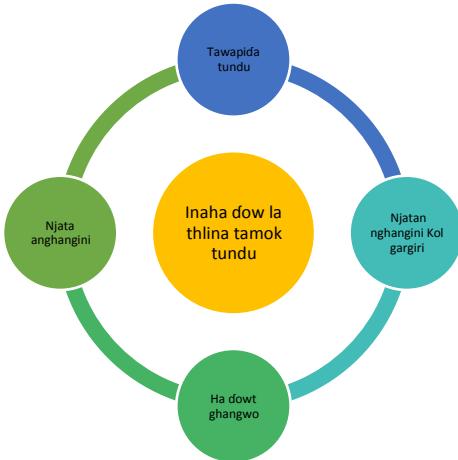
Nuwe thlina la tamok t undunda kusa ina ne?

The infographic has a dark blue header bar with the TWB logo at the top right. Below it is a teal section containing the title. The main content is divided into three colored sections (red, green, purple) with white text.

Thlina la tamok t undunda

Nahange la vilt ina mundu vita kwakusa ina t undu	Tamok la dow t tamoko	Java avla
<ul style="list-style-type: none"> Limo Ina t faraghva vita sidì man yawakila ko limo 	<ul style="list-style-type: none"> Habara Ghwini Kari Inaha dowlo Ina gwagwat mandang Mogt janga 	<ul style="list-style-type: none"> • La thlina tamoko tundu an ko mbet luwa • La thlina tamok tundu an duniya • Gomnati • UN • Nda li we guleng?

Nuwe dokokiya la thlina tamok t undu ne?

Tawa piða tundu: Vita jajal t undu tos t wahala ko ndaga na gul tamakata.

Njata kol gargiri: La thlina tamok tundu na ha hang da mog t gargir wo.

Gargiri: La thlina tamok tundu na gu hang mog t thlina man unda dòwlo.

Tsuhura an ghangini: La thlina tamok t undu na tsuhura anghangini avla la siyasa, avla la luma, thloja ko laha sidì.

Inaha dughwana avla la tamok tundu na

Lan bogo nda unduha gima ina man limo javat t taimako dòwlo nda ina dòw hang.

- Lan bogo nda unduha gima ina man limo na javajava hang t wativa gamaghva nda la tamok tundu t sartunda dòw hang.
- Lan bogo nda lahunda gima ina man limo na kusa ina sid' tahang wo nda siriavata tang, kol njata siriw, nda ha ina da kusa tahang wo kabga thlina la tamok t undu wo.
- Lan bogo nda lahunda gima ina man limo na sansina hang t hipa tang nda sanant habara faraghva ina kabga jagha da mbid't gwadà ina dama tahang.
- Lan bogo nda lahunda gima ina man limo na jaja hang t njuk yanga nda sant gwadà ina da faraghva sananta kagol da kiladt gwadà ina dama tahang
- Lan bogo nda lahunda gima ina man limo na javajava hang t ina dòw hang, val tina tamako
- Lan bogo nda lahunda gima ina man limo na da mog hang fat thlimang kadà da jov hang tamako avla la thlina tamok tundu man unda sanan hang sakoro.
- Lan bogo nda lahunda gima ina man limo na thlafthliha hang t tamako nda dòw hang avla la thlina sananta nda la thlina tamok tundu nda la tamok tahang.
- Lan bogo nda lahunda gima ina man limo na da ndon hang na kadà da jov hang tamoko avla la thlina tamok tahang na da tig hang t ina vulungal tahang sosai, dughwana, nda tsuruku

Ampaniya dokokiya la thlina tamok t undunda kusa ina nda dokokiya la pist hipatang

La mbitat gwaða nasara dan gwaða sidi da fat ngudufi mbitat uva ina avla mbitat gwaða

1. Ambidà t gwaðunda kwaradablo kol ndid'tahang
2. E lataka dan gwaða tang ko lima tang
3. Guka njata siwa
4. Vita yang bug nganawo, guka thlavat meetin ngane

Kabga javat habar kada tana gwaða midal na ko javat kakeghe kag la thlina tamok t undunda kusa ina t tamok t undu an northeast Nigeria, guka kusat websitayang ko tana bugna: nigeria@translatorswithoutborders.org

Nana vinda nana java avla EU lo wato la tamok t undunda kusa ina (ECHO) nda tamoka IOM, la thlina la t jebe ko sukwagha da malwa UN, nda la thlina tamoka UK avla gomnatiya UK. Ina kwaralo mana takarda nana hal da kal wo, ko ta mbet wativ wo, kabga magata man ina angudufa kungiyia lan European union bewo, ko guleng inunda dñow gomnatiya UK bewo. Kungiyia European nda gomnatiya UK be da kalt hipatundu nana takarda nawo vita da mogal thlina nda nana habar mana takarda nawo.

La mbid t gwada nasara dan gwada sidi (TWB) na la t tsuhura an ghanginiya t tamok t gwada mbidt gwada nasara dan gwada sidi anga la tamok t undunda kusa ina kabga ina faravata malwa, nda la tamokt undu, nda la tsuhuran ghanga tang an duniya sma.

Inahunda d'owlo anga la mbidt gwada nasara dan gwada sidi

TIP 5

MOG T THLINA NDA LA KUSA INA

Ia kusa ina kabga faraghva ina malwa nda la kusa ina an makono

La thlina tamokt undunda kusa ina anjivan jivo na, t gamaghva hang nda dada kusa ina an makono. Dada kusa ina nana da gayunta gaya. Dada kusa inana:

- Ina t moglo
- Sangagha t ina da damadata (an ghivagha ko an maghangagha)
- Hada yard t

Ka t marantin t kusa tundu

Ina dama tundu sosai

Ndanono

Garho	Ha da funt mukonuwo
Da goyt ngudufini	Ha da thladata t gwaða tala wo
Gwayuka nguduf	Yangab amkoninuwo
Zarwi nda gayuka nguduf	Tagherghera
Hala valatawo	Ha inarha ndadwo
Bilafta	

Tbala

Njukini an toba undu

Għabugħha	
Jasta hini wo	Limo
Tsuka ngudufi kudedā	Dow t njukan għangini
Da javatjava t kuza	Hal da hwatawo
Għanpathla	Tsat ghima nda undu
Ha maya takħlilu	Kulata nda undu sosaya
Kħlukaha ghiva	

Kabga nuwe dughwana maka t sanant gwaða ina kusa tund ne?

Kort għad-dugħha ina kusa tundu na da tsaghħadha sosai. Dughwana maka t lihaft għad-dugħha la sidi, nighat għangaha nda guleng sanant taimakonda da mogħka mala dōwt taimako.

Kulata nda sanant
ina dowlo

Ghalha/kulata an ghangini

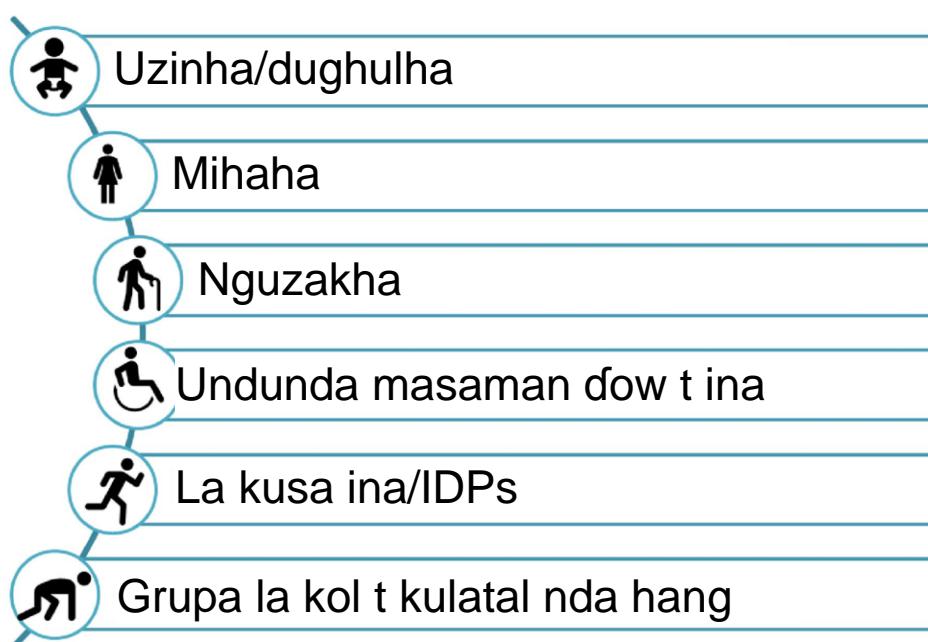

Mbet taimako

Grupa la kusa ina kabga faraghva ina tabga sidî

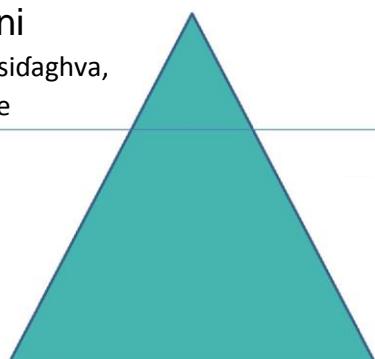
Grupaha la kusa ina unda joval ko ndaga na naghange:

Kabga mog t thlina nda grupa la kusa ina na, sai sansinaka t ina jija tang. Ina jiji na:

Ina tewini

Makwa ko zugun, sidaghva,
git yaghwe

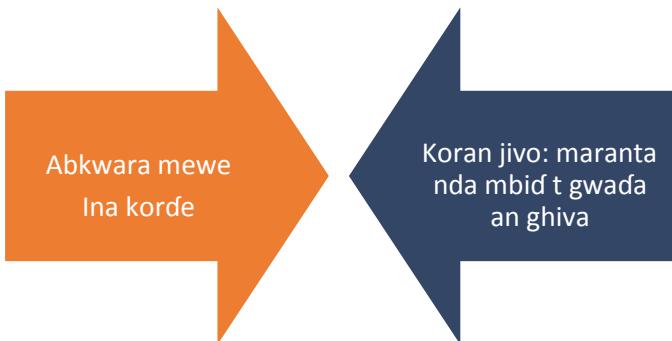

Masta ewini

Dobt dadambang,
Dokokiya makwa
ko zugun dothlo
an sarti

Mbidt t gwadà nda lan jiji sidi

Vita da mbidka t gwadà avla lan jiji na, guka mog t hankal nda sant t gwadà tang:

Inaha nda inahunda da moglo

Agha inaha hičeka wativunda da dōbka avla mbidt t gwad' dughwana nda unda girgira ina jiji:

- Guka virata midata tadetadeya
- Guka ndido ko sansinade
- Kwara gonga/man giraha/daidaiya
- Guka ndida tahang
- Kwara t gwadarha
- Kwarat gwada dughwana nda tertera

Kabga javat habar kada t nana gwadà takarda nana ko javat kakeghe kag la thlina mbid' t gwadà nasara dan gwadà sidi t tamokt la thlina tamok t undunda kusa ina an northeast Nigeria, guka kusanita tana website na ko tana wativ na: nigeria@translatorswithoutborders.org

Nana vinda takarda nana java avla thlina maga lan EU lo wato la thlina tamok t undu (ECHO) nda tamoka IOM, nda la thlina skwagha nda jeb malwa, nda la thlina tamoka UK avla gomnatiya UK. Ina kwaralo mana takarda nana hal da kal wo, ko ta mbet wativ wo, kabga magata man ina anguduфа European Union bewo, ko gulegng ina dōw nguduфа gomnatiya UK bewo. Kungiya European nda gomnatiya UK be da kalt hipa nana takarda nawo vita da mogal thlina nda nana habar mana takarda nawo.

La mbid't gwada nasara dan gwada sidi (TWB) na la t tsuhuran nghanga tang hang ta valt taimakowa mbid' gwada nasara dan gwada sidi ma la thlina tamok t undunda kusa ina nda la thlina tamok t undu, nda la t tsuhuran nghanga tang t tamokt undu an duniya sma.

INAHUNDA DOWLO ANGA LA MBID T GWADA NASARA DAN GWADA SIDI

TIP 6

MOG T THLINA NDA UZINHA NDA DUGHULHA

Uzinha nda dughulha nahange kada an toba grupanda dathlaht tamoka avla la tamok t undunda kusa ina. UNICEF e midata na magamaga reta la ruguta kabga ina faravata malwa tang na uzinha ya. Magamaga uzinha million 50 javalo la mbughuta an duniya sma.

We uzang ko duhul ne?

Duhul na t sanantalo vita laladè bidaghva an sarti dan zidal.

Zirin na gиргира an ko mbet luwa/ an jija tang.

- Ama an UN na, duhul na an toba vuk 18- 25.
- Kag duhulha Africa kwarat gwada duhulha na an toba vuk 15 - 35.
- Wiliwa gwada Nigeria t duhulha na vuk 18 - 29 ya, e man unda koral bewo t vuk 18 - 45 bewo.

INA KOL DOWLO

- “An northeast nigeria na, hahad' undu million 1.9 ghuthlulo mahga tang. Darmak amkuwamsaka percent an toba tang na uzinha ya, nda 1 an 4 na vuka tang ghutafa.
- Man million 19 uzinha ruguta kabga ina faravata malwa tang an duniya sma
- Uzinha nda dughulha na na hange kada an grupa la vuku da thlaht taimako avla la thlina tamoko - UNICEF.

Ina da dowllo

Mbidanat gwad't uzinha na da bla, ama na da girgira t vuka uzinha ngane nda guluka tang.

Ufad'a inaha uzinha avla guluka tang unda t nighal, sant ina kuded'a, tsrukutang nda njukatang an toba undu. Vita da mbidka t gwada nda uzinha guka night njukatang an ko mbet nana wativa gilafhang.

Njukatang tbala

Yangatang, makonatang nda njuka gluka ghavatang

sanant ina sosai man ina hula

Dughwanuka njuku, unda gula an toba undu

Snanta inan makono

Gwada, tsuruku, nda snant wativa kor t gwada

Wadahdaha

Kor t gwada, hankali ni, snant wativa ina, wativa korat gwada ma la kusa ina, ina dow hang nda njuka gonga ko ghene

Inahunda dowllo kabga magat wativa kort t gwada ndu zinha

Guka tabatata na ha ina da kusa uzang nganawo

Guka lata t la kort gonga

Guka thlavat tahang kor t gwada an ghagatang

E lataka dan gwada tang

Guka njata vita dowllo

Kabga javat habar kada t nana vinda nana ko javat kakeghe kag la thlina mbiñt gwadà nasara dan gwadà sidi t tamok t la thlina tamok t udunda kusa ina an northeast Nigeria, gu kini kusanita tana website na ko tana wativna: nigeria@translatorswithoutborders.org

Nana vindanan java avla la thlina tamok t unda lan EU ya (ECHO) nda tamoka IOM, la thlina night unda t skwagha ko jeb malwa, nda la thlina tamoka UK avla gomnatiya UK. Ina kwaralo mana vindanana hal da kal, ko ta mbet wativ wo, ko kabga magata man ina an ngudufa kungiya European bewo, ko inunda dòw gomnatiya UK bewo. Kungiya European nda gomnatiya UK be da kal t hipa nana vindana wo vita da mogal thlina nda nana habar mana vinda nawo.